

УГОДА
МІЖ УРЯДОМ УКРАЇНИ ТА УРЯДОМ ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ПРО СПРИЯННЯ ТА ВЗАЄМНИЙ ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ

Уряд України та Уряд Латвійської Республіки, які далі іменуються "Договірні Сторони";

бажаючи інтенсифікувати економічне співробітництво на взаємну користь обох Держав;

маючи намір створювати та підтримувати сприятливі умови для інвестицій інвесторів однієї Держави на території іншої Держави;

розуміючи, що сприяння та взаємний захист інвестицій, згідно з цією Угодою, стимулює ділові ініціативи у цій сфері;

домовилися про таке:

Стаття 1

Визначення

В цілях цієї Угоди:

1. Термін "інвестиція" охоплює будь-яке майно, інвестоване у зв'язку з економічною діяльністю інвестора однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони, згідно з законодавством та нормами останньої і включає в себе, зокрема, але не виключно:

а) рухоме та нерухоме майно, а також будь-які інші майнові права *in rem*, такі як іпотечна застава, право утримання, ручна застава і інші подібні права;

б) паї, акції та боргові зобов'язання компаній або будь-яку іншу форму участі в компанії;

в) грошові вимоги або вимоги будь-яких дій, які мають економічну вартість у зв'язку з інвестицією;

г) права на інтелектуальну власність, включаючи авторські права та правами на фірмові знаки, патенти, промислові розробки, технологічні процеси, ноу-хау, комерційні таємниці, фірмові назви та "гудвіл", які пов'язані з інвестицією;

д) будь-які права, надані за законом або за контрактом, а також будь-які ліцензії та дозволи згідно з законодавством, включно з концесіями на пошуки, видобуток, розробку або використання природних ресурсів.

Ніяка зміна форми, в якій майно інвестоване, не може вплинути на його характер інвестиції за умовою, що така зміна здійснюється згідно з законодавством Договірної Сторони, на території якої здійснена ця інвестиція.

2. Термін "інвестор" означає будь-яку фізичну або юридичну особу, яка здійснює інвестицію на території іншої Договірної Сторони:

а) Термін "фізична особа" означає будь-яку фізичну особу, яка є громадянином однієї з Договірних Сторін згідно з її законодавством.

б) Термін "юридична особа" означає у відношенні до однієї з Договірних Сторін будь-яку юридичну особу, яка має права юридичної особи або створена згідно з законодавством такої Договірної Сторони та визнається ним юридичною особою.

3. Термін "дохід" означає суми, одержані внаслідок інвестиції та, зокрема, хоча не виключно, включає в себе прибутки, проценти, приріст капіталу, акції, дивіденди, "роялті" та плату за послуги.

4. Термін "територія" означає:

а) відносно України - територія, яка знаходиться під її суверенітетом, а також морські та підводні райони, відносно яких Україна здійснює, у відповідності з міжнародним правом, свій суверенітет, суверенні права або юрисдикцію.

б) відносно Латвійської Республіки - територія Латвійської Республіки, включаючи морські і підводні області, відносно яких Латвійська Республіка, у відповідності з міжнародним правом, здійснює суверенні права по відношенню до морського дна і підпочви та природними ресурсами таких областей.

Стаття 2

Сприяння та захист інвестицій

1. Кожна Договірна Сторона заохочує інвестиції та створює на своїй території сприятливі умови для інвестицій інвесторів іншої Договірної Сторони і приймає такі інвестиції згідно з її законодавством та нормами.

2. Інвестиції інвесторів однієї з Договірних Сторін у будь-який час повинні зустрічати чесне і справедливе ставлення та мати повний захист і забезпечення на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 3

Національний режим та режим найбільшого сприяння нації

1. Кожна з Договірних Сторін на своїй території надає інвестиціям та доходам інвесторів іншої Договірної Сторони чесний і справедливий режим, не менш сприятливий, ніж режим, який вона надає інвестиціям та доходам своїх власних інвесторів або інвестиціям та доходам інвесторів

будь-якої третьої Держави - в залежності від того, який з режимів більш сприятливий.

2. Щодо управління, утримання, використання інвестицій, користування та розпорядження ними кожна з Договірних Сторін на своїй території надає інвесторам іншої Договірної Сторони чесний і справедливий режим, не менш сприятливий, ніж режим, який вона надає своїм власним інвесторам або інвесторам будь-якої третьої держави - в залежності від того, який з режимів більш сприятливий.

3. Положення цієї Угоди не повинні тлумачитися таким чином, який зобов'язував би одну з Договірних Сторін надати інвесторам іншої Договірної Сторони пільг за режимом, преференцій чи привілеїв, які можуть бути надані першою Договірною Стороною на підставі:

- а) будь-якого митного союзу або зони вільної торгівлі, або монетарного союзу, або інших подібних міжнародних угод, які ведуть до створення таких союзів чи організацій, або інших форм регіонального співробітництва, у яких однією з сторін є або може стати будь-яка з Договірних Сторін;
- б) будь-якої міжнародної угоди або домовленості, що повністю або головним чином стосується оподаткування.

Стаття 4

Компенсація збитків

1. Якщо інвестиції інвесторів однієї з Договірних Сторін зазнають збитків у результаті війни, збройного конфлікту, надзвичайного стану, революції, повстання, масових заворушень або інших подібних подій на території іншої Договірної Сторони, то така Договірна Сторона надає таким інвестиціям режим по відношенню до реституції, відшкодування, компенсації або іншого урегулювання, не менш сприятливий, ніж режим, який вона надає своїм власним інвесторам або інвесторам будь-якої третьої держави.

2. Не перешкоджаючи умовам пункту 1 цієї Статті інвесторам однієї з Договірних Сторін, які під час подій, що зазначені в цьому параграфі, зазнали збитків на території іншої Договірної Сторони в результаті:

- а) реквізиції їх майна її силами чи властями;
  - б) знищення їх майна її силами чи властями, яке не сталося під час військових дій та не було обумовлено необхідністю ситуації,
- повинна бути надана справедлива та адекватна компенсація збитків, яких вони зазнали на протязі періоду реквізицій або в результаті знищення їх майна. Компенсаційні платежі повинні вільно передаватися у вільно конвертованій валюті без затримки.

Стаття 5

Експропріація

1. Інвестиції інвесторів кожної з Договірних Сторін не підлягають націоналізації, експропріації або заходам, які мають результат, еквівалентний націоналізації чи експропріації (далі "експропріація"), на території іншої Договірної Сторони, окрім як задля суспільних цілей. Експропріація повинна здійснюватися за належною правовою процедурою на засадах недискримінації і повинна супроводжуватися забезпеченням швидкої, адекватної та ефективної компенсації. Сума такої компенсації повинна відповідати ринковій вартості експропрійованої інвестиції на час безпосередньо перед експропріацією або на час, коли про експропріацію або загрозу експропріації стало загальновідомо. Компенсація має включати в себе процент, який нараховується за лондонською міжбанківською ставкою (LIBOR) від дати експропріації, вона має бути здійснена негайно, ефективно реалізовуватися та вільно переказуватися у вільно конвертованій валюті.

2. Потерпілий інвестор буде мати право згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, яка здійснює експропріацію, на негайний перегляд судовими чи іншими незалежними органами цієї Договірної Сторони його справи та оцінки його інвестиції за принципами, які встановлені цією Статтею.

3. Положення пункту 1 цієї Статті застосовуються і в тому випадку, коли одна з Договірних Сторін здійснює експропріацію майна компанії, яка має права юридичної особи чи створена згідно з законодавством, діючим на якій-небудь частині її власної території, і паї в якій належать інвесторам іншої Договірної Сторони.

Стаття 6

Перекази

1. Договірні Сторони гарантують вільний переказ платежів, які пов'язані з інвестиціями та доходами. Перекази мають здійснюватися у вільно конвертованій валюті без перешкод і без зайвої затримки. Такі перекази, зокрема, але не виключно, мають включати:

- a) капітал та додаткові суми для утримування чи збільшення інвестиції;
- b) прибутки, проценти, дивіденди та інші поточні доходи;
- c) суми повернення позик;
- d) "рентні" або винагороду;
- e) виручку від продажу або ліквідації інвестиції;
- f) доходи фізичних осіб, які отримані відповідно до законодавства та норм тієї Договірної Сторони, де були зроблені інвестиції;

g) компенсацію, яка передбачається Статтями 4 та 5.

2. Для цієї Угоди обмінними курсами будуть превалюючі комерційні курси, які дійсні для поточних операцій на дату переказу, якщо не домовлено про інше.

3. Перекази вважатимуться здійсненими без будь-яких “невиправданих затримок”, як зазначено в пункті 1 цієї Статті, якщо вони здійснені в строк, який звичайно необхідний для завершення переказу. Такий період ні в якому разі не повинен перевищувати трьох місяців.

Стаття 7

Суброгація

1. Якщо одна з Договірних Сторін або призначене нею агенство здійснює платіж своїм власним інвесторам під гарантію, яку вона надала щодо інвестиції на території іншої Договірної Сторони, остання Договірна Сторона визнає:

а) передачу - згідно з законодавством або за законною угодою на території цієї країни - будь-яких прав або вимог інвестором першій Договірній Стороні або призначеному нею агенству, а також,

б) що попередня Договірна Сторона або призначене нею агенство має право на підставі суброгації здійснювати права та вимоги цього інвестора і бере на себе зобов'язання, які пов'язані з цією інвестицією.

2. Права або вимоги, отримані внаслідок суброгації, не можуть перевищувати початкових прав або вимог інвестора.

Стаття 8

Урегулювання інвестиційних спорів між однією з Договірних Сторін та інвестором іншої Договірної Сторони

1. Будь-який спір, який може виникнути між інвестором однієї з Договірних Сторін та іншою Договірною Стороною у зв'язку з інвестицією на території цієї Договірної Сторони, має бути предметом переговорів між сторонами спору.

2. Якщо який-небудь спір між інвестором однієї Договірної Сторони та іншої Договірної Стороною не може бути таким чином урегульований на протязі шести місяців, інвестор має право подати справу на розгляд до:

а) Міжнародного Центру по Урегулюванню Інвестиційних Спорів (ICSID), враховуючи відповідні положення “Конвенції щодо Урегулювання Інвестиційних Спорів між Державами та громадянами інших Держав”,

відкритої для підписання у Вашингтоні (округ Колумбія) 18 березня 1965 року, якщо обидві Договірні Сторони приєдналися до цієї Конвенції; або

b) арбітра або міжнародного трибуналу "ad hoc", який створено згідно з "Арбітражним регламентом" Комісії Організації Об'єднаних Націй по міжнародному торговому праву (UNCITRAL). Сторони спору можуть письмово погодитись на зміну цього регламенту.

3. Будь-який спір, який передано до арбітражу "ad hoc" у відповідності до вищезазначеного пункту 2(b), має бути врегульований відповідно до положень цієї Угоди, і, у випадках не передбачених цією Угодою, - у відповідності до загальноприйнятих принципів міжнародного права.

4. Арбітражні рішення будуть остаточними і обов'язковими для обох сторін спору.

Стаття 9

Врегулювання спорів між Договірними Сторонами

1. Спори між Договірними Сторонами, пов'язані з тлумаченням або застосуванням цієї Угоди, мають бути врегульовані, якщо це можливо, шляхом консультацій або переговорів.

2. Якщо спір не може бути таким чином врегульований на протязі шести місяців, він на вимогу однієї з Договірних Сторін подається на розгляд Арбітражного Суду згідно з положеннями цієї Статті.

3. Арбітражний Суд створюється для кожної окремої справи у такий спосіб. На протязі двох місяців після одержання вимоги щодо арбітражу кожна Договірна Сторона призначає одного члена Суду. Ці два члени потім вибирають громадянина третьої Держави, якого за згодою двох Договірних Сторін призначають Головою Суду (далі - "Голова"). Голова повинен бути призначений не пізніше трьох місяців від дати призначення двох інших членів.

4. Якщо на протязі періоду, який встановлено пунктом 3 цієї Статті, необхідні призначення не були зроблені, вимога про призначення може бути направлена до Президента Міжнародного суду справедливості. Якщо він є громадянином однієї з Договірних Сторін або якщо він з яких-небудь інших причин не може здійснити зазначену функцію, запрошується Віце-президент щоб зробити призначення. Якщо Віце-президент також є громадянином однієї з Договірних Сторін або якщо він з яких-небудь інших причин не може здійснити зазначену функцію, необхідні призначення можуть бути зроблені наступним за старшинством членом Міжнародного суду справедливості, який не є громадянином однієї з Договірних Сторін.

5. Арбітражний суд приймає своє рішення більшістю голосів. Таке рішення буде обов'язковим для обох Договірних Сторін. Кожна з Договірних Сторін несе всі витрати, пов'язані з участю її власного представника в роботі такого Арбітражного суду; витрати на Голову та інші витрати обидві Договірні Сторони несуть у рівних частках. Арбітражний суд своїм рішенням може віднести більшу частку витрат на рахунок однієї з Договірних Сторін і це рішення буде обов'язковим для обох Договірних Сторін. Арбітражний суд сам визначає свою процедуру.

Стаття 10

Застосування інших правил та спеціальних зобов'язань

1. В тих випадках, коли питання регулюється одночасно цією Угодою та іншою міжнародною угодою, сторонами якої є обидві Договірні Сторони, ніщо у цій Угоді не заважатиме ні одній з Договірних Сторін або будь-якого з їх інвесторів, які володіють інвестиціями на території іншої Договірної Сторони, користуватися перевагами тих правил, які є більш сприятливими по відношенню до його випадку.

2. Якщо одна з Договірних Сторін надає такий режим інвесторам іншої з цих Договірних Сторін згідно з своїми законами та нормами або якщо інші особливі положення контракту більш сприятливі, ніж ті, що надані цією Угодою, надається той режим, який є більш сприятливим.

Стаття 11

Застосування цієї Угоди

Положення цієї Угоди застосовуються до майбутніх інвестицій, які будуть здійснені інвесторами однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони, і інвестиціям, які здійснені відповідно до законів і норм Договірних Сторін на дату набуття чинності цієї Угоди, але не можуть бути застосовані до будь-якого спору відносно інвестицій або будь-якої претензії, яка була задоволена до набуття чинності цієї Угоди.

Стаття 12

Набуття чинності, строк та припинення дії

1. Кожна Договірна Сторона письмово повідомить іншу про завершення процедур, необхідних, згідно з її законодавством, для набуття чинності цієї угодою. Ця Угода набуває чинності з дати другого повідомлення.

2. Ця Угода діє протягом десяти років. Після цього вона залишається чинною до закінчення дванадцяти місяців від дати письмового повідомлення з боку однієї Договірної Сторони іншій Договірній Стороні про припинення дії цієї Угоди.

3. У відношенні до інвестицій, які здійснені в період чинності цієї Угоди, її положення залишаються в силі на протязі десяти років від дати припинення її дії без шкоди для застосування в подальшому норм загального міжнародного права.

На підтвердження чого повноважні представники відповідних Урядів підписали цю Угоду.

Вчинено в м. Ризі "24" липеня 1997 року у двох дійсних примірниках, кожний українською, латиською та англійською мовами, тексти яких є автентичні.

При виникненні розбіжностей при тлумаченні положень цієї Угоди переважає текст англійською мовою.

ЗА УРЯД
УКРАЇНИ

ЗА УРЯД
ЛАТВІЙСЬКОЇ
РЕСПУБЛІКИ

